

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa 2003223	Queja 2003223
Queixa d'ofici núm. 27-2020	Queja de oficio núm. 27-2020
Data d'inici 21/10/2020	Fecha de inicio 21/10/2020
Matèria Serveis socials	Materia Servicios sociales
Assumpte Derivació de xiquets/es (3 a 5 anys) atesos en CAT, a centres educatius en els quals estan escolaritzats.	Asunto Derivación de niños/as (3 a 5 años) atendidos en CAT, a centros educativos en los que están escolarizados
Tràmit Resolució	Trámite Resolución
Organisme Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives	Organismo Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas

Hble. Sra. Consellera,

D'acord amb el que estableix la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, en el seu títol III, formulem la següent resolució.

1. Relat de la tramitació de la queixa i antecedents

L'inici de la present queixa d'ofici va estar motivat en les queixes presentades per pares i mares de menors, d'edats compreses entre els 3-6 anys, que a l'inici del curs escolar 2020-21 estaven sent atesos en centres d'atenció primerenca i escolaritzats en el segon cicle d'educació infantil.

Les persones promotores de les queixes mostraven la seua disconformitat amb la decisió adoptada per la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives de reduir les sessions de tractament o donar de baixa en el CAT els xiquets i les xiquetes que es trobaven escolaritzats i rebien atenció pels serveis específics del propi centre escolar.

Consideren que els serveis rebuts en els centres escolars no poden substituir els rebuts en el CAT, atesa l'especialització de cadascun d'ells. En tot cas, consideren que es tracta de serveis complementaris i compatibles.

Segons indiquen, al començament del primer trimestre del curs escolar 2020-21, des dels CAT se'ls informa que iniciarien la reducció de sessions de tractament que estaven rebent els seus fills/es i que la baixa en aquest es produiria al mes de desembre de 2020.

Hble. Sra. Consellera:

Conforme a lo que establece la Ley de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de diciembre, del Síndic de Greuges, en su título III, formulamos la siguiente resolución.

1 Relato de la tramitación de la queja y antecedentes

El inicio de la presente queja de oficio estuvo motivado en las quejas presentadas por padres y madres de menores de edades comprendidas entre los 3-6 años que, al inicio del curso escolar 2020-21, estaban siendo atendidos en centros de atención temprana y escolarizados en el segundo ciclo de educación infantil.

Las personas promotoras de las quejas mostraban su disconformidad con la decisión adoptada por la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas de reducir las sesiones de tratamiento o dar de baja en el CAT a los niños y niñas que se encontraban escolarizados y recibían atención por los servicios específicos del propio centro escolar.

Consideran que los servicios recibidos en los centros escolares no pueden sustituir a los recibidos en el CAT, atendiendo a la especialización de cada uno de ellos. En todo caso, consideran que se trata de servicios complementarios y compatibles.

Según indican, al comienzo del primer trimestre del curso escolar 2020-21, desde los CAT, se les informó que iniciarían la reducción de sesiones de tratamiento que estaban recibiendo sus hijos/as y que la baja en el mismo se produciría en el mes de diciembre de 2020.

Les propostes de baixa en el CAT estarien fonamentades en la Instrucció emesa per la Conselleria al mes de juny, una instrucció a la qual inicialment no van tenir accés els promotors de les queixes.

Atenent a tot això anterior, amb data 21/10/2020 el Síndic de Greuges va obrir la present queixa d'ofici, d'acord amb el que hi ha disposat en l'article nové de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, a fi de conèixer si les resolucions de baixa adoptades per les direccions territorials de la Conselleria d'Igualtat segueixen el procediment establert per les conselleries implicades i, en tot cas, donaven resposta integral a les necessitats dels xiquets/es afectats.

Respecte del funcionament dels centres d'atenció primerenca i, concretament, sobre la demora a assignar plaça i començar els tractaments prescrits pels facultatius corresponents, es va pronunciar el Síndic de Greuges en la seua queixa d'ofici núm. 1900089, la resolució de la qual va ser emesa en data 23/05/2019 i que es pot consultar en el següent enllaç <https://www.elsindic.com/resoluciones/11027103.pdf>.

D'acord amb el que es preveu en art. 18 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre (ja citada), el 26/10/2020 aquesta institució va sol·licitar a la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, a la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública i a la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport que, en el termini de quinze dies, remeteren un informe sobre l'assumpte de referència.

En data 10/11/2020 va tenir entrada l'informe de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, amb el següent contingut:

- La Conselleria d'Educació, Cultura i Esport no té competències en atenció primerenca, ni per a dictar instruccions que regulen la derivació de menors beneficiaris d'aquest servei a centres educatius.
 - No s'han cursat instruccions a les direccions dels centres escolars regulant cap procediment relatiu a l'atenció primerenca.
 - No tenim constància d'alumnat d'entre 3 i 5 anys, beneficiaris del servei d'atenció primerenca, que haja sigut derivat a serveis específics de centres educatius durant els cursos 2019-2020 i 2020-2021.
 - La legislació vigent preveu una coordinació entre les conselleries d'Igualtat i Polítiques Inclusives, Sanitat Universal i Salut Pública, i Educació, Cultura i Esport, en matèria d'atenció primerenca a xiquets i xiquetes d'edats compreses entre els 0-6 anys.
- El Llibre blanc d'Atenció Primerenca defineix aquesta atenció com el conjunt d'intervencions, dirigides a la població infantil de 0 a 6 anys, a la família i a l'entorn, que tenen per objectiu donar resposta al més prompte possible i amb caràcter integral, a les necessitats que presenten els xiquets i xiquetes amb alteracions i trastorns en el seu desenvolupament o amb el risc de patir-los per causes d'origen prenatal,

Las propuestas de baja en el CAT estarían fundamentadas en la Instrucción emitida por la Conselleria en el mes de junio, instrucción a la que inicialmente no tuvieron acceso los promotores de las quejas

Atendiendo a todo lo anterior, con fecha 21/10/2020 el Síndic de Greuges procedió a la apertura de la presente queja de oficio, conforme a lo dispuesto en el artículo noveno de la Ley 11/1988, de 26 de diciembre, del Síndic de Greuges, al objeto de conocer si las resoluciones de baja adoptadas por las Direcciones Territoriales de la Conselleria de Igualdad, seguían el procedimiento establecido por las Consellerias implicadas y, en todo caso, daban respuesta integral a las necesidades de los niños/as afectados.

Respecto al funcionamiento de los centros de atención temprana y, concretamente, sobre la demora en asignar plaza y comenzar los tratamientos prescritos por los facultativos correspondientes, se pronunció el Síndic de Greuges en su queja de oficio nº 1900089, cuya resolución fue emitida en fecha 23/05/2019 y que se puede consultar en el siguiente enlace <https://www.elsindic.com/Resoluciones/11027103.pdf>

De acuerdo con lo previsto en art. 18 de la Ley 11/1988, de 26 de diciembre (ya citada), el 26/10/2020 esta institución solicitó a la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas, a la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública y a la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte que, en el plazo de quince días, remitieran un informe sobre el asunto de referencia.

En fecha 10/11/2020, tuvo entrada el informe de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, con el siguiente contenido:

- La conselleria d'Educació, Cultura i Esport no té competències en atenció primerenca, ni per a dictar instruccions que regulen la derivació de menors beneficiaris d'aquest servei a centres educatius.
 - No s'han cursat instruccions a les direccions dels centres escolars regulant cap procediment relatiu a l'atenció primerenca.
 - No tenim constància d'alumnat d'entre 3 i 5 anys, beneficiaris del servei d'atenció primerenca, que haja sigut derivat a serveis específics de centres educatius durant els cursos 2019-2020 i 2020-2021.
 - La legislació vigent preveu una coordinació entre les conselleries d'Igualtat i Polítiques Inclusives, Sanitat Universal i Salut Pública, i Educació, Cultura i Esport, en matèria d'atenció primerenca a xiquets i xiquetes d'edats compreses entre els 0-6 anys.
- El Llibre blanc d'Atenció Primerenca defineix aquesta atenció com el conjunt d'intervencions, dirigides a la població infantil de 0 a 6 anys, a la família i a l'entorn, que tenen per objectiu donar resposta al més prompte possible i amb caràcter integral, a les necessitats que presenten els xiquets i xiquetes amb alteracions i trastorns en el seu desenvolupament o amb el risc de patir-los per causes

perinatal o postnatal.

Aquestes intervencions, que han de considerar la globalitat del xiquet o de la xiqueta, han de ser planificades per un equip professional d'orientació interdisciplinària i tindre en compte el moment evolutiu i les necessitats en tots els àmbits. Per això, es tindran en compte tant els aspectes biològics, psicosocials i educatius propis de cada individu, com els interpersonals, relacionats amb el seu context familiar, escolar i social. En el territori valencià, els encarregats de dur a terme aquesta tasca són els centres de d'atenció primerenca (CAP).

L'educació infantil és l'etapa educativa que comprén dels 0 als 6 anys i coincideix amb el període d'atenció en els centres de desenvolupament i atenció primerenca. La intervenció en l'àmbit educatiu es produeix a partir de l'escolarització de les xiquetes i xiquets en el segon cicle d'aquesta etapa. Entre els objectius dels serveis educatius està donar una resposta inclusiva a les necessitats educatives de l'alumnat, prestant especial atenció als aspectes afectius i socials. D'acord amb això, els centres educatius són llocs idonis per a aconseguir que tot l'alumnat amb necessitats educatives especials desenvolupe al màxim les seues capacitats.

La Llei 3/2019, de 18 de febrer, de la Generalitat, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana, en el Títol III, de la planificació, coordinació, ordenació i intervenció del sistema públic valencià de serveis socials, disposa que les conselleries competents en matèria d'educació i serveis socials establiran protocols de col·laboració i coordinació per a desenvolupar les actuacions conjuntes i així assegurar una educació inclusiva i millorar l'eficiència de la intervenció social i educativa dirigida a la infància, l'adolescència, les famílies o unitats de convivència, i poder atendre les situacions de vulnerabilitat que afecten tots dos sistemes.

La Llei 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'estatut de les persones amb discapacitat, modificada per la Llei 9/2018, de 24 d'abril, de la Generalitat, concep l'assistència dels centres d'atenció primerenca de forma global i encaminada a desenvolupar al màxim les possibilitats físiques, psíquiques i sensorials, mitjançant programes sistemàtics i seqüenciats que abasten totes les àrees del desenvolupament infantil, i afegit que «la seua actuació es coordinarà amb les unitats educatives».

La Resolució de 25 de juliol de 2013, de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials i Igualtat, per la qual es publica l'Acord de 4 de juliol del Consell Territorial de Serveis Socials i del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, sobre criteris comuns, recomanacions i condicions mínimes dels plans d'atenció integral a menors de tres anys en situació de dependència o en risc de desenvolupar-la, estableix que els àmbits competents en matèria d'atenció primerenca són sanitat, educació i serveis socials.

d'origen prenatal, perinatal o postnatal.

Aquestes intervencions, que han de considerar la globalitat del xiquet o de la xiqueta, han de ser planificades per un equip professional d'orientació interdisciplinària i tindre en compte el moment evolutiu i les necessitats en tots els àmbits. Per això, es tindran en compte tant els aspectes biològics, psicosocials i educatius, propis de cada individu, com els interpersonals, relacionats amb el seu context familiar, escolar i social. En el territori valencià, els encarregats de dur a terme aquesta tasca són els Centres de d'atenció primerenca (CAP).

L'educació infantil és l'etapa educativa que comprén dels 0 als 6 anys i coincideix amb el període d'atenció en els centres de desenvolupament i atenció primerenca. La intervenció en l'àmbit educatiu es produeix a partir de l'escolarització de les xiquetes i xiquets en el segon cicle d'aquesta etapa. Entre els objectius dels serveis educatius està donar una resposta inclusiva a les necessitats educatives de l'alumnat, prestant especial atenció als aspectes afectius i socials. D'acord amb això, els centres educatius són llocs idonis per a aconseguir que tot l'alumnat amb necessitats educatives especials desenvolupe al màxim les seues capacitats.

La Llei 3/2019, de 18 de febrer, de la Generalitat, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana, en el Títol III, de la planificació, coordinació, ordenació i intervenció del sistema públic valencià de serveis socials, disposa que les conselleries competents en matèria d'educació i serveis socials establiran protocols de col·laboració i coordinació per a desenvolupar les actuacions conjuntes i així assegurar una educació inclusiva i millorar l'eficiència de la intervenció social i educativa dirigida a la infància, l'adolescència, les famílies o unitats de convivència, i poder atendre les situacions de vulnerabilitat que afecten tots dos sistemes.

La Llei 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'estatut de les persones amb discapacitat, modificada per la Llei 9/2018, de 24 d'abril, de la Generalitat, concep l'assistència dels centres d'atenció primerenca de forma global i encaminada a desenvolupar al màxim les possibilitats físiques, psíquiques i sensorials, mitjançant programes sistemàtics i seqüenciats que abasten totes les àrees del desenvolupament infantil, i afegit que «la seua actuació es coordinarà amb les unitats educatives».

La Resolució de 25 de juliol de 2013, de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials i Igualtat, per la qual es publica l'Acord de 4 de juliol del Consell Territorial de Serveis Socials i del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, sobre criteris comuns, recomanacions i condicions mínimes dels plans d'atenció integral a menors de tres anys en situació de dependència o en risc de desenvolupar-la, estableix que els àmbits competents en matèria d'atenció primerenca són sanitat, educació i serveis socials.

El Decret 104/2018, de 27 de juliol, del consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, té com a objecte establir i regular els principis i actuacions per al desenvolupament d'un model inclusiu en el sistema educatiu valencià per a fer efectius els principis d'equitat i igualtat d'oportunitats de tots els escolars, especialment d'aquells que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió i, en l'article 10, indica que a fi d'establir models d'intervenció sistèmics i globals s'aplicaran acords i protocols de col·laboració i coordinació entre administracions públiques: els diferents departaments de la conselleria competent en matèria d'educació; i entre conselleries, institucions i organismes públics implicats d'àmbit autonòmic, provincial, comarcal o local.

L'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià, en l'article 4, indica que, prèviament a l'escolarització, els serveis psicopedagògics escolars i els gabinets psicopedagògics municipals, atés el seu caràcter de zona, han de rebre la informació de l'alumnat que pot presentar necessitats específiques de suport educatiu, que han aportat les famílies, altres serveis educatius, serveis amb competències en sanitat i benestar social i centres d'atenció primerenca (CAP), fer-ne la identificació, emetre l'informe sociopsicopedagògic i, si escau, tramitar el dictamen per a l'escolarització.

La Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la Infància i l'adolescència estableix el principi de coresponsabilitat de tota la societat, les administracions públiques i les famílies per a garantir el reconeixement efectiu dels drets de la infància i l'adolescència. Estableix, a més, un marc normatiu que defineix les polítiques públiques, la distribució de competències i les mesures de coordinació necessàries per a fer-les efectives.

Atenent aquest marc legal, la conselleria d'Educació, Cultura i Esport es troba en procés de redacció d'un Protocol de coordinació entre professionals de les conselleries d'Educació, Cultura i Esport i d'Igualtat i Polítiques Inclusives per al desenvolupament de l'atenció primerenca, que té per objecte establir els procediments de coordinació i cooperació entre el personal dels centres educatius d'infantil i primària i dels centres d'atenció primerenca, sostinguts amb fons públics per les conselleries competents en educació i en igualtat i polítiques Inclusives, a fi de determinar les actuacions en atenció primerenca dels xiquets i les xiquetes amb trastorns en el desenvolupament o en risc de patir-los.

Aquest protocol es troba actualment en període de negociació entre les conselleries implicades i els representants sindicals dels professionals implicats.

En data 26/11/2020 té entrada l'informe de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, amb el contingut següent:

El Decret 104/2018, de 27 de juliol, del consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, té com a objecte establir i regular els principis i actuacions per al desenvolupament d'un model inclusiu en el sistema educatiu valencià per a fer efectius els principis d'equitat i igualtat d'oportunitats de tots els escolars, especialment d'aquells que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió i, en l'article 10, indica que a fi d'establir models d'intervenció sistèmics i globals s'aplicaran acords i protocols de col·laboració i coordinació entre administracions públiques: els diferents departaments de la conselleria competent en matèria d'educació; i entre conselleries, institucions i organismes públics implicats d'àmbit autonòmic, provincial, comarcal o local.

L'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià, en l'article 4, indica que, prèviament a l'escolarització, els serveis psicopedagògics escolars i els gabinets psicopedagògics municipals, atés el seu caràcter de zona, han de rebre la informació de l'alumnat que pot presentar necessitats específiques de suport educatiu, que han aportat les famílies, altres serveis educatius, serveis amb competències en sanitat i benestar social i centres d'atenció primerenca (CAP), fer-ne la identificació, emetre l'informe sociopsicopedagògic i, si escau, tramitar el dictamen per a l'escolarització.

La Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la Infància i l'adolescència estableix el principi de coresponsabilitat de tota la societat, les administracions públiques i les famílies per a garantir el reconeixement efectiu dels drets de la infància i l'adolescència. Estableix, a més, un marc normatiu que defineix les polítiques públiques, la distribució de competències i les mesures de coordinació necessàries per a fer-les efectives.

Atenent aquest marc legal, la conselleria d'Educació, Cultura i Esport es troba en procés de redacció d'un Protocol de coordinació entre professionals de les conselleries d'Educació, Cultura i Esport i d'Igualtat i Polítiques Inclusives per al desenvolupament de l'atenció primerenca, que té per objecte establir els procediments de coordinació i cooperació entre el personal dels centres educatius d'infantil i primària i dels centres d'atenció primerenca, sostinguts amb fons públics per les conselleries competents en educació i en igualtat i polítiques Inclusives, a fi de determinar les actuacions en atenció primerenca dels xiquets i les xiquetes amb trastorns en el desenvolupament o en risc de patir-los.

Aquest protocol es troba actualment en període de negociació entre les conselleries implicades i els representants sindicals dels professionals implicats.

En fecha 26/11/2020, tiene entrada el informe de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública, con el siguiente contenido:

-El "Protocolo para la derivación y seguimiento de la atención prestada en los centros de atención temprana 1/2017" es la instrucción de la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas y de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública que establece el procedimiento de derivación por parte de los/las profesionales sanitarios de Atención Primaria, Atención Especializada y USMIA a los Centros de Atención Temprana financiados por la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas, o dependientes de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud pública, e incorpora los modelos de documentos oficiales a cumplimentar.

-La "Cartera de Servicios de Atención Temprana de la Comunidad Valenciana, 2017" establece qué población infantil es destinataria de la Atención Temprana las actuaciones a realizar, su periodicidad, accesibilidad y condiciones de realización, así como la gratuidad de estas prestaciones.

-La Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas ostenta la competencia para autorizar los centros de atención temprana. Mediante convocatoria anual, financia un número determinado de plazas en estos centros, que son titularidad de entidades sin ánimo de lucro o públicos dependientes de entidades locales. Asimismo, la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública dispone de 4 Centros de Atención Temprana de su titularidad.

-La Ley 12/2008, de 3 de Julio de Protección integral de la infancia y la adolescencia de la Comunitat Valenciana en su disposición adicional segunda en el apartado 2 que modifica el artículo 31 de la ley 5/1997, de 25 de junio, de la Generalitat, por la que se regula el sistema de servicios sociales en el ámbito de la Comunidad Valenciana, en referencia a los beneficiarios de los centros de atención temprana dice: "Sus beneficiarios son niños y niñas entre 0 y 6 años con discapacidad o riesgo de padecerla, siendo prioritaria la atención entre 0 y 4 años. Podrá proseguirse el tratamiento asistencial en estos centros hasta la edad máxima de 6 años, siempre que se considere necesario para garantizar una mejor evolución e integración en el recurso educativo más adecuado, sin forzar el curso lógico del programa de intervención temprana"

-El "Proceso de Atención Integral a las personas con Trastorno del Espectro Autista" de 2017 de La Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública, cuyo objeto es garantizar la atención a los niños y niñas y adolescentes con trastornos del espectro autista adecuándose a criterios de equidad y eficiencia de los recursos utilizados, pretende definir un proceso de atención que proporcione un abordaje adecuado con un enfoque integral y una respuesta intersectorial, interdisciplinar y multiprofesional a todas las personas vinculadas a este trastorno.

-Se adjuntan los documentos siguientes:

"Protocolo para la derivación y seguimiento de la atención prestada en los centros de atención temprana 1/2017" y Anexos

-El "Protocolo para la derivación y seguimiento de la atención prestada en los centros de atención temprana 1/2017" es la instrucción de la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas y de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública que establece el procedimiento de derivación por parte de los/las profesionales sanitarios de Atención Primaria, Atención Especializada y USMIA a los Centros de Atención Temprana financiados por la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas, o dependientes de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud pública, e incorpora los modelos de documentos oficiales a cumplimentar.

-La "Cartera de Servicios de Atención Temprana de la Comunidad Valenciana, 2017" establece qué población infantil es destinataria de la Atención Temprana las actuaciones a realizar, su periodicidad, accesibilidad y condiciones de realización, así como la gratuidad de estas prestaciones.

-La Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas ostenta la competencia para autorizar los centros de atención temprana. Mediante convocatoria anual, financia un número determinado de plazas en estos centros, que son titularidad de entidades sin ánimo de lucro o públicos dependientes de entidades locales. Asimismo, la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública dispone de 4 Centros de Atención Temprana de su titularidad.

-La Ley 12/2008, de 3 de Julio de Protección integral de la infancia y la adolescencia de la Comunitat Valenciana en su disposición adicional segunda en el apartado 2 que modifica el artículo 31 de la ley 5/1997, de 25 de junio, de la Generalitat, por la que se regula el sistema de servicios sociales en el ámbito de la Comunidad Valenciana, en referencia a los beneficiarios de los centros de atención temprana dice: "Sus beneficiarios son niños y niñas entre 0 y 6 años con discapacidad o riesgo de padecerla, siendo prioritaria la atención entre 0 y 4 años. Podrá proseguirse el tratamiento asistencial en estos centros hasta la edad máxima de 6 años, siempre que se considere necesario para garantizar una mejor evolución e integración en el recurso educativo más adecuado, sin forzar el curso lógico del programa de intervención temprana".

-El "Proceso de Atención Integral a las personas con Trastorno del Espectro Autista" de 2017 de La Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública, cuyo objeto es garantizar la atención a los niños y niñas y adolescentes con trastornos del espectro autista adecuándose a criterios de equidad y eficiencia de los recursos utilizados, pretende definir un proceso de atención que proporcione un abordaje adecuado con un enfoque integral y una respuesta intersectorial, interdisciplinar y multiprofesional a todas las personas vinculadas a este trastorno.

-Se adjuntan los documentos siguientes:

"Protocolo para la derivación y seguimiento de la atención prestada en los centros de atención temprana 1/2017" y Anexos

"Cartera de Servicios de Atención Temprana de la Comunidad Valenciana, 2017"

"Proceso de Atención Integral a las personas con Trastorno del Espectro Autista."

En data 02/12/2020, després d'haver sigut reiterada la sol·licitud el 26/11/2020, té entrada l'informe de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives amb el contingut següent:

Respecte al procediment d'accés als centres d'atenció primerenca, queda regulat en el Protocol per a la derivació i seguiment de l'atenció prestada en els centres d'atenció primerenca, de 24 de maig de 2017, en el qual s'estableix el procediment de derivació per part dels/les professionals sanitaris d'Atenció Primària, Atenció Especialitzada i USMIA als Centres d'Atenció Primerenca (CAP) finançats per la Conselleria d'Igualtat Polítiques Inclusives (CIPI), o les unitats d'atenció primerenca (UAP) dependents de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública (CSUSP). En aquest protocol s'indica que serà el facultatiu, qui valorarà i, si escau, informará la família de la necessitat de derivació a un CAT. Després de l'acceptació de la proposta d'atenció primerenca per part de la família, el facultatiu realitzarà la derivació al CAP de la CSUSP, quan siga possible i, en el cas que el CAP dependent de la CSUSP no puga prestar l'atenció al xiquet/a, el/la professional sanitari derivarà al menor a un centre dependent de la CIPI on serà atés. En aquest cas, el facultatiu emplenarà les sol·licituds requerides per a la seua derivació. Si no existira plaça en el centre o centres sol·licitats per la família, es proposarà un altre centre alternatiu.

Respecte a la qüestió de "derivació de xiquets/es, d'edats compreses entre els 3 i els 5 anys, des dels centres d'atenció primerenca als serveis específics existents en els centres educatius en els quals estan escolaritzats" l'informem que recentment s'ha signat el Protocol de coordinació entre professionals de les conselleries d'Educació, Cultura i Esport i d'Igualtat i Polítiques Inclusives per al desenvolupament de l'atenció primerenca, en el qual han participat per a la seua elaboració agents socials i entitats del sector, a través de les reunions de taula sectorial convocades per aquesta conselleria al llarg dels anys 2019 i 2020.

Es tracta d'un protocol, no d'una instrucció per a la derivació, que té per objecte establir els procediments de coordinació i cooperació entre el personal dels centres educatius d'infantil i primària i dels centres d'atenció primerenca, sostinguts amb fons públics per les conselleries competents en educació i en igualtat i polítiques Inclusives, a fi de determinar les actuacions en atenció primerenca dels xiquets i les xiquetes amb trastorns en el desenvolupament o en risc de patir-los.

Aquest document tècnic pretén donar una resposta inclusiva a les necessitats educatives de l'alumnat i a l'estipulat en el Títol III, per a la planificació, coordinació, ordenació i intervenció del sistema públic valencià de serveis socials, de la Llei 3/2019, de 18 de febrer, de la Generalitat, de Serveis Socials Inclusius de la Comunitat Valenciana, que disposa que les conselleries competents en matèria d'educació i serveis socials establiran protocols de

"Cartera de Servicios de Atención Temprana de la Comunidad Valenciana, 2017"

"Proceso de Atención Integral a las personas con Trastorno del Espectro Autista."

En fecha 02/12/2020, tras haber sido reiterada la solicitud el 26/11/2020, tiene entrada el informe de la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas con el siguiente contenido:

Respecte al procediment d'accés als centres d'atenció primerenca, queda regulat en el Protocol per a la derivació i seguiment de l'atenció prestada en els centres d'atenció primerenca, de 24 de maig de 2017, en el qual s'estableix el procediment de derivació per part dels/les professionals sanitaris d'Atenció Primària, Atenció Especialitzada i USMIA als Centres d'Atenció Primerenca (CAP) finançats per la Conselleria d'Igualtat Polítiques Inclusives (CIPI), o les unitats d'atenció primerenca (UAP) dependents de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública (CSUSP). En aquest protocol s'indica que serà el facultatiu, qui valorarà i, si escau, informará la família de la necessitat de derivació a un CAT. Després de l'acceptació de la proposta d'atenció primerenca per part de la família, el facultatiu realitzarà la derivació al CAP de la CSUSP, quan siga possible i, en el cas que el CAP dependent de la CSUSP no puga prestar l'atenció al xiquet/a, el/la profesional sanitari derivarà al menor a un centre dependent de la CIPI on serà atés. En aquest cas, el facultatiu emplenarà les sol·licituds requerides per a la seua derivació. Si no existira plaça en el centre o centres sol·licitats per la família, es proposarà un altre centre alternatiu.

Respecte a la qüestió de "derivació de xiquets/es, d'edats compreses entre els 3 i els 5 anys, des dels centres d'atenció primerenca als serveis específics existents en els centres educatius en els quals estan escolaritzats" l'informem que recentment s'ha signat el Protocol de coordinació entre professionals de les conselleries d'Educació, Cultura i Esport i d'Igualtat i Polítiques Inclusives per al desenvolupament de l'atenció primerenca, en el qual han participat per a la seua elaboració agents socials i entitats del sector, a través de les reunions de taula sectorial convocades per aquesta conselleria al llarg dels anys 2019 i 2020.

Es tracta d'un protocol, no d'una instrucció per a la derivació, que té per objecte establir els procediments de coordinació i cooperació entre el personal dels centres educatius d'infantil i primària i dels centres d'atenció primerenca, sostinguts amb fons públics per les conselleries competents en educació i en igualtat i polítiques Inclusives, a fi de determinar les actuacions en atenció primerenca dels xiquets i les xiquetes amb trastorns en el desenvolupament o en risc de patir-los.

Aquest document tècnic pretén donar una resposta inclusiva a les necessitats educatives de l'alumnat i a l'estipulat en el Títol III, per a la planificació, coordinació, ordenació i intervenció del sistema públic valencià de serveis socials, de la Llei 3/2019, de 18 de febrer, de la Generalitat, de Serveis Socials Inclusius de la Comunitat Valenciana, que disposa que les conselleries competents en matèria d'educació i serveis socials establiran protocols de

col·laboració i coordinació per a desenvolupar les actuacions conjuntes i així assegurar una educació inclusiva i millorar l'eficiència de la intervenció social i educativa dirigida a la infància, l'adolescència, les famílies o unitats de convivència, i poder atendre les situacions de vulnerabilitat que afecten tots dos sistemes.

Per part seua, també la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, en l'article 10, del Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, indica que a fi d'establir models d'intervenció sistèmics i globals s'aplicaran acords i protocols de col·laboració i coordinació entre administracions públiques. Com a desenvolupament normatiu, l'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià, en l'article 4, indica que, prèviament a l'escolarització, els serveis psicopedagògics escolars i els gabinets psicopedagògics municipals, atés el seu caràcter de zona, han de rebre la informació de l'alumnat que puga presentar necessitats específiques de suport educatiu, que han aportat les famílies, altres serveis educatius, serveis amb competències en sanitat i benestar social i centres d'atenció primerenca (CAP), fer la identificació, emetre l'informe sociopsicopedagògic i, si escau, tramitar el dictamen per a l'escolarització.

El protocol recull, explícitament, actuacions que, de manera informal, ja desenvolupaven els professionals intervinents durant el procés de coordinació entre els centres d'atenció primerenca i els centres educatius.

Per tant, es tracta d'una eina consensuada de treball, que indica els documents tècnics a utilitzar, els objectius individualitzats a aconseguir, els departaments i professionals responsables de la coordinació, la implementació de les tasques a realitzar i els períodes de temps per a la seua execució, amb la fi de garantir la continuïtat de l'atenció, evitant la fragmentació, el solapament i la duplicitat de les actuacions des dels diferents àmbits d'intervenció.

En concret, respecte als menors de 3 a 6 anys, els apartats 2.4 i 2.5 del protocol, relatius a la "Detecció i derivació davant possibles alteracions i trastorns del desenvolupament o del risc de patir-los en xiquetes i xiquets menors de 6 anys" assenyalen el següent:

2.4. Si la persona menor està escolaritzada en el segon cicle d'Educació Infantil (3-6 anys) i no estan rebent atenció primerenca els CAP, davant els primers signes d'alerta, l'equip docent planificarà i desenvoluparà les mesures de resposta més adequades, amb la col·laboració i assessorament dels equips i personal de suport. El tutor o la tutora ha de proposar a la família o representants legals la derivació a pediatria.

2.5. Si la persona menor està escolaritzada en el segon cicle d'Educació Infantil (3 a 6 anys) i la família o representants legals sol·liciten atenció primerenca en un CAP, des del

de col·laboració i coordinació per a desenvolupar les actuacions conjuntes i així assegurar una educació inclusiva i millorar l'eficiència de la intervenció social i educativa dirigida a la infància, l'adolescència, les famílies o unitats de convivència, i poder atendre les situacions de vulnerabilitat que afecten tots dos sistemes.

Per part seua, també la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, en l'article 10, del Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, indica que a fi d'establir models d'intervenció sistèmics i globals s'aplicaran acords i protocols de col·laboració i coordinació entre administracions públiques. Com a desenvolupament normatiu, l'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià, en l'article 4, indica que, prèviament a l'escolarització, els serveis psicopedagògics escolars i els gabinets psicopedagògics municipals, atés el seu caràcter de zona, han de rebre la informació de l'alumnat que puga presentar necessitats específiques de suport educatiu, que han aportat les famílies, altres serveis educatius, serveis amb competències en sanitat i benestar social i centres d'atenció primerenca (CAP), fer la identificació, emetre l'informe sociopsicopedagògic i, si escau, tramitar el dictamen per a l'escolarització.

El protocol recull, explícitament, actuacions que, de manera informal, ja desenvolupaven els professionals intervinents durant el procés de coordinació entre els centres d'atenció primerenca i els centres educatius.

Per tant, es tracta d'una eina consensuada de treball, que indica els documents tècnics a utilitzar, els objectius individualitzats a aconseguir, els departaments i professionals responsables de la coordinació, la implementació de les tasques a realitzar i els períodes de temps per a la seua execució, amb la fi de garantir la continuïtat de l'atenció, evitant la fragmentació, el solapament i la duplicitat de les actuacions des dels diferents àmbits d'intervenció.

En concret, respecte als menors de 3 a 6 anys, els apartats 2.4 i 2.5 del protocol, relatius a la "Detecció i derivació davant possibles alteracions i trastorns del desenvolupament o del risc de patir-los en xiquetes i xiquets menors de 6 anys" assenyalen el següent:

2.4. Si la persona menor està escolaritzada en el segon cicle d'Educació Infantil (3-6 anys) i no estan rebent atenció primerenca els CAP, davant els primers signes d'alerta, l'equip docent planificarà i desenvoluparà les mesures de resposta més adequades, amb la col·laboració i assessorament dels equips i personal de suport. El tutor o la tutora ha de proposar a la família o representants legals la derivació a pediatria.

2.5. Si la persona menor està escolaritzada en el segon cicle d'Educació Infantil (3 a 6 anys) i la família o representants legals sol·liciten atenció primerenca en un

servei de la direcció territorial competent en igualtat i polítiques inclusives que li corresponga per domicili, se sol·licitarà al centre educatiu en el qual estiga escolaritzada, la informació necessària sobre les necessitats educatives que presenta i les mesures educatives adoptades per a prendre decisions i planificar la resposta més adequada, que ha de ser complementària i coordinada entre el CAP i el centre educatiu.

Finalment, l'apartat 3. sobre Coordinació entre els Centres d'Atenció Primerenca (CAP) i els centres educatius, afig en el punt 3.2. Acompanyament i coordinació durant el període inicial d'escolarització que:

“En el cas en què es produïska una intervenció conjunta, a fi d'evitar solapaments o duplicitats, el Pla d'actuació personalitzat (PAP), ha d'establir les actuacions que s'han de desenvolupar, les tasques que han de realitzar els agents que intervenen i la forma i calendari de coordinacions del centre educatiu amb el CAP i amb la família o representants legals. El PAP també contemplarà l'opció que els professionals del CAP realitzen intervencions en el centre educatiu, de suport a l'alumnat i d'assessorament als equips educatius”.

Per tant, són els criteris tècnics dels i les professionals que intervenen en atenció primerenca els que determinen el diagnòstic del cas, els objectius a aconseguir, els suports necessaris, les sessions i intensitat requerides per al seu desenvolupament i els qui avaluen la continuïtat de les prestacions pel que no és possible conèixer a priori, quants menors escolaritzats finalitzaran el tractament en centre d'atenció primerenca per comptar amb els recursos necessaris en el centre educatiu. Actualment, podem informar de les dades referents a l'any 2019, en el qual el percentatge de xiquets i xiquetes que van finalitzar tractament per aqueix motiu va ser del 24% del total.

Finalment, s'adjunten còpies de la Instrucció 3/2020 i dels Protocols referits que, esperem contribuïsqen a millorar la qualitat de l'atenció primerenca, garantint els drets dels xiquets i xiquetes que la necessiten i amb una gestió més eficaç dels recursos públics.

2 Fonamentació legal

A més de les normes a les quals s'ha fet referència en els informes emesos per les conselleries afectades, cal fer referència a:

- Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, feta a Nova York el 13 de desembre de 2006 (ratificada per Espanya a l'abril de 2008).

Article 7. Xiquets i xiquetes amb discapacitat

1. Els estats part prendran totes les mesures necessàries per a assegurar que tots els xiquets i les xiquetes amb discapacitat gaudisquen plenament de tots els drets humans i llibertats fonamentals en igualtat de condicions amb els altres xiquets i xiquetes.

CAP, des del servei de la direcció territorial competent en igualtat i polítiques inclusives que li corresponga per domicili, se sol·licitarà al centre educatiu en el qual estiga escolaritzada, la informació necessària sobre les necessitats educatives que presenta i les mesures educatives adoptades per a prendre decisions i planificar la resposta més adequada, que ha de ser complementària i coordinada entre el CAP i el centre educatiu.

Finalment, l'apartat 3. sobre Coordinació entre els Centres d'Atenció Primerenca (CAP) i els centres educatius, afig en el punt 3.2. Acompanyament i coordinació durant el període inicial d'escolarització que:

“En el cas en què es produïska una intervenció conjunta, a fi d'evitar solapaments o duplicitats, el Pla d'actuació personalitzat (PAP), ha d'establir les actuacions que s'han de desenvolupar, les tasques que han de realitzar els agents que intervenen i la forma i calendari de coordinacions del centre educatiu amb el CAP i amb la família o representants legals. El PAP també contemplarà l'opció que els professionals del CAP realitzen intervencions en el centre educatiu, de suport a l'alumnat i d'assessorament als equips educatius”.

Per tant, són els criteris tècnics dels i les professionals que intervenen en atenció primerenca els que determinen el diagnòstic del cas, els objectius a aconseguir, els suports necessaris, les sessions i intensitat requerides per al seu desenvolupament i els qui avaluen la continuïtat de les prestacions pel que no és possible conèixer a priori, quants menors escolaritzats finalitzaran el tractament en centre d'atenció primerenca per comptar amb els recursos necessaris en el centre educatiu. Actualment, podem informar de les dades referents a l'any 2019, en el qual el percentatge de xiquets i xiquetes que van finalitzar tractament per aqueix motiu va ser del 24% del total.

Finalment, s'adjunten còpies de la Instrucció 3/2020 i dels Protocols referits que, esperem contribuïsqen a millorar la qualitat de l'atenció primerenca, garantint els drets dels xiquets i xiquetes que la necessiten i amb una gestió més eficaç dels recursos públics.

2 Fundamentación legal

Además de las normas a las que se ha hecho referencia en los informes emitidos por las Consellerías afectadas, debe hacerse referencia a:

- Convención sobre los derechos de las personas con discapacidad, hecho en Nueva York el 13 de diciembre de 2006 (ratificado por España en abril de 2008).

Artículo 7 Niños y niñas con discapacidad

1. Los Estados Partes tomarán todas las medidas necesarias para asegurar que todos los niños y las niñas con discapacidad gocen plenamente de todos los derechos humanos y libertades fundamentales en igualdad de condiciones con los demás niños y niñas.

2. En totes les activitats relacionades amb els xiquets i les xiquetes amb discapacitat, una consideració primordial serà la protecció de l'interés superior del xiquet.

Article 26. Habilitació i rehabilitació

1. Els estats part adoptaran mesures efectives i pertinents, fins i tot mitjançant el suport de persones que es troben en les mateixes circumstàncies, perquè les persones amb discapacitat puguen assolir i mantenir la màxima independència, capacitat física, mental, social i vocacional, i la inclusió i participació plena en tots els aspectes de la vida. Per a aquesta finalitat, els estats part organitzaran, intensificaran i ampliaran serveis i programes generals d'habilitació i rehabilitació, en particular en els àmbits de la salut, l'ocupació, l'educació i els serveis socials, de manera que aqueixos serveis i programes:

a) Comencen en l'etapa més primerenca possible i es basen en una avaluació multidisciplinària de les necessitats i capacitats de la persona;

Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seua inclusió social.

Article 13. Atenció integral

1. Cal entendre per atenció integral els processos o qualsevol altra mesura d'intervenció dirigits al fet que les persones amb discapacitat adquirisquen el seu màxim nivell de desenvolupament i autonomia personal, i a assolir i mantenir la seua màxima independència, capacitat física, mental i social, i la seua inclusió i participació plena en tots els aspectes de la vida, com també a l'obtenció d'una ocupació adequada.

2. Els programes d'atenció integral podran comprendre:

- a) Habilitació o rehabilitació mèdica funcional.
- b) Atenció, tractament i orientació psicològica.
- c) Educació.
- d) Suport per a l'activitat professional.

3. Aquests programes hauran de començar en l'etapa més primerenca possible i s'hauran de basar en una avaluació multidisciplinària de les necessitats i capacitats de la persona amb discapacitat, com també de les oportunitats de l'entorn, tot considerant les adaptacions o adequacions oportunes i els suports a la presa de decisions i a la promoció de l'autonomia personal.

4. Les administracions públiques vetllaran pel manteniment d'uns serveis d'atenció adequats, mitjançant la coordinació dels recursos i serveis d'habilitació i rehabilitació en els àmbits de la salut, l'ocupació, l'educació i els serveis socials, amb la finalitat de garantir a les persones amb discapacitat una oferta de serveis i programes pròxima, en l'entorn en el qual es desenvolupe la seua vida, suficient i diversificada, tant en zones rurals com urbanes.

2. En todas las actividades relacionadas con los niños y las niñas con discapacidad, una consideración primordial será la protección del interés superior del niño.

Artículo 26 Habilitación y rehabilitación

1. Los Estados Partes adoptarán medidas efectivas y pertinentes, incluso mediante el apoyo de personas que se hallen en las mismas circunstancias, para que las personas con discapacidad puedan lograr y mantener la máxima independencia, capacidad física, mental, social y vocacional, y la inclusión y participación plena en todos los aspectos de la vida. A tal fin, los Estados Partes organizarán, intensificarán y ampliarán servicios y programas generales de habilitación y rehabilitación, en particular en los ámbitos de la salud, el empleo, la educación y los servicios sociales, de forma que esos servicios y programas:

a) Comiencen en la etapa más temprana posible y se basen en una evaluación multidisciplinar de las necesidades y capacidades de la persona;

Real Decreto legislativo 1/2013, de 29 de noviembre, por el que aprueba el Texto refundido de la Ley General de derechos de las personas con discapacidad y de su inclusión social.

Artículo 13. Atención integral.

1. Se entiende por atención integral los procesos o cualquier otra medida de intervención dirigidos a que las personas con discapacidad adquieran su máximo nivel de desarrollo y autonomía personal, y a lograr y mantener su máxima independencia, capacidad física, mental y social, y su inclusión y participación plena en todos los aspectos de la vida, así como la obtención de un empleo adecuado.

2. Los programas de atención integral podrán comprender:

- a) Habilitación o rehabilitación médico-funcional.
- b) Atención, tratamiento y orientación psicológica.
- c) Educación.
- d) Apoyo para la actividad profesional.

3. Estos programas deberán comenzar en la etapa más temprana posible y basarse en una evaluación multidisciplinar de las necesidades y capacidades de la persona con discapacidad, así como de las oportunidades del entorno, considerando las adaptaciones o adecuaciones oportunas y los apoyos a la toma de decisiones y a la promoción de la autonomía personal.

4. Las administraciones públicas velarán por el mantenimiento de unos servicios de atención adecuados, mediante la coordinación de los recursos y servicios de habilitación y rehabilitación en los ámbitos de la salud, el empleo, la educación y los servicios sociales, con el fin de garantizar a las personas con discapacidad una oferta de servicios y programas pròxima, en el entorno en el que se desarrolle su vida, suficiente y diversificada, tanto en zonas

Referent a competències en matèria de diversitat funcional, el Decret 5/2019, de 16 de juny, del president de la Generalitat, pel qual es determinen el número i la denominació de les Conselleries, i les seues atribucions, les assigna a la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives

Article 3. Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives

S'assignen a la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives les competències en matèria de polítiques de prestació social, serveis socials, dependència, persones amb diversitat funcional, famílies, infància i adolescència, adopcions, joventut, dona, persones migrants i voluntariat social.

Referent a instruccions i protocols establits pel Consell, a fi de garantir l'actuació coordinada de les prestacions i serveis d'atenció primerenca prestats a xiquets i xiquetes d'edat inferior a 6 anys, s'hi insereixen els enllaços dels actualment vigents i referits en els informes de les conselleries:

Protocol per a la derivació i seguiment de l'atenció prestada en els centres d'atenció primària, subscrit el 24 de maig de 2017, entre la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives i la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, estableix el procediment d'accés als centres d'atenció primària (CIPI) i a les unitats d'atenció primerenca (Sanitat):

<http://www.inclusio.gva.es/documents/610651/167831095/10+Protocol+derivaci%C3%B3n+Centres+Atenci%C3%B3n+Primerenca.pdf/9979492f-ffc5-4012-b147-e1b6a76be2f9>.

Instrucció 3/2020 de 3 juny de 2020 per a establir el marc comú d'actuacions de desenvolupament i seguiment de la prestació de serveis d'atenció primària sostinguts amb fons de la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives (Aportada per la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, encara que no disponible en el seu web):

<https://www.elsindic.com/wp-content/uploads/2021/01/instruccion-3.2020-cat.pdf>.

En aquesta està prevista la complementariedad dels serveis del CAT amb les intervencions prestades des dels sistemes de salut, educació (punt 6.8), sempre que no impliquen duplicitat de serveis sostinguts amb fons públics. El segon paràgraf del punt citat diu literalment "Els xiquets i xiquetes atesos, que estiguen escolaritzats, podran prosseguir el tractament assistencial en els CAT sempre que no disposen en el centre educatiu dels recursos que necessiten. Per a la seua valoració es tindrà en compte el criteri tècnic dels professionals que intervenen amb el xiquet/a i la seua família i, en tot cas, serà aplicable el Protocol de

rurales como urbanas.

En lo referente a competencias en materia de diversidad funcional, el Decreto 5/2019, de 16 de junio, del president de la Generalitat, por el que se determinan el número y la denominación de las Consellerias, y sus atribuciones, asigna las mismas a la Vicepresidencia y Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas

Artículo 3. Vicepresidencia y Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas

Se asignan a la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas las competencias en materia de políticas de prestación social, servicios sociales, dependencia, personas con diversidad funcional, familias, infancia y adolescencia, adopciones, juventud, mujer, personas migrantes y voluntariado social.

En lo referente a Instrucciones y Protocolos establecidos por el Consell, a fin de garantizar la actuación coordinada de las prestaciones y servicios de atención temprana prestados a niños y niñas de edad inferior a 6 años, se insertan los enlaces de los actualmente vigentes y referidos en los informes de las Consellerias:

Protocolo para la derivación y seguimiento de la atención prestada en los centros de atención temprana, suscrito el 24 de mayo de 2017, entre la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas y la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública, establece el procedimiento de acceso a los centros de atención temprana (CIPI) y a la Unidades de atención temprana(Sanidad)

<http://www.inclusio.gva.es/documents/610651/167831095/10+Protocolo+derivaci%C3%B3n+Centros+Atenci%C3%B3n+Temprana.pdf/9979492f-ffc5-4012-b147-e1b6a76be2f9>

Instrucción 3/2020 de 3 junio de 2020 para establecer el marco común de actuaciones de desarrollo y seguimiento de la prestación de servicios de atención temprana sostenidos con fondos de la Vicepresidencia y Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas (Aportada por la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas, aunque no disponible en su web)

<https://www.elsindic.com/wp-content/uploads/2021/01/INSTRUCCION-3.2020-CAT.pdf>

En la misma está prevista la complementariedad de los servicios del CAT con las intervenciones prestadas desde los sistemas de salud, educación (Punto 6.8), siempre que no supongan duplicidad de servicios sostenidos con fondos públicos. El segundo párrafo del punto citado dice literalmente "Los niños y niñas atendidas, que estén escolarizadas, podrán proseguir el tratamiento asistencial en los CAT siempre que no dispongan en el centro educativo de los recursos que necesitan. Para su valoración se tendrá en cuenta el criterio técnico de los profesionales que intervienen con el niño/a y su familia y, en todo caso, será de aplicación el Protocolo de

coordinació entre professionals de tots dos àmbits que estiguera vigent.

Igualment, es preveu la finalització del servei del CAT per escolarització, sempre que tinga assignats els suports educatius que necessita, segons informe d'escolarització o dictamen.

Protocol de coordinació entre professionals de les conselleries d'Educació, Cultura i Esport i d'Igualtat i Polítiques Inclusives per al desenvolupament de l'atenció primerenca (novembre de 2020)

<http://www.inclusio.gva.es/documents/610651/16434900/0/protocolo+atenci%C3%B3n+primerenca+DGIE-DGDFISM+-+CAST.pdf/a324b186-5d07-48d6-bd67-46da9ac5d554>.

En el citat protocol s'estableix el procediment que cal seguir amb els casos de xiquets/es atesos en CAT i que inicien la seua escolarització en el segon cycle d'atenció infantil (3-6 anys). Aquest protocol s'aplica també als xiquets i xiquetes atesos en el CAT i escolaritzats en el segon cycle d'educació infantil, i ha de constar autorització escrita de pares o tutors legals per a l'intercanvi d'informació entre professionals del CAT i del centre educatiu. (Enllaç no disponible en la web de la Conselleria).

El procediment establert és el següent:

3. Coordinació entre els centres d'atenció primària (CAT) i els centres educatius

3.1. Coordinació prèvia a l'inici de l'escolarització en el segon cycle d'Educació Infantil

En el cas que el xiquet o la xiqueta estiga rebent atenció primerenca en els CAT i està previst l'inici de l'escolarització el curs següent, resulta necessària la cooperació i coordinació entre les persones professionals que l'atenen: dels CAT, dels centres educatius i dels serveis especialitzats d'orientació. Amb la finalitat d'oferir a la persona menor i a la família o representants legals el suport necessari i assegurar la continuïtat de l'atenció, s'establiran les actuacions de coordinació següents:

a) Abans de finalitzar el primer trimestre de l'any natural en què iniciï l'escolarització, el CAT que presta l'atenció primerenca emetrà un informe d'avaluació i el lliurarà a la família o representants legals, d'acord amb el model de l'annex I. Si la persona menor s'ha incorporat al CAT després del primer trimestre, l'informe d'avaluació ha d'estar disponible al més prompte possible i, en qualsevol cas, abans de l'inici del curs escolar.

b) Les persones professionals del CAT han d'orientar la família o els representants legals perquè sol·liciten al servei

coordinación entre profesionales de ambos ámbitos que estuviera vigente.

Igualmente se prevé la finalización del servicio del CAT por escolarización, siempre que tenga asignados los apoyos educativos que precisa, según informe de escolarización o dictamen.

Protocolo de coordinación entre profesionales de las Consellerias de Educación, Cultura y Deporte y de Igualdad y Políticas Inclusivas para el desarrollo de la atención temprana (noviembre de 2020)

<http://www.inclusio.gva.es/documents/610651/164349000/Protocolo+atenci%C3%B3n+temprana+DGIE-DGDFISM+-+CAST.pdf/a324b186-5d07-48d6-bd67-46da9ac5d554>

En el citado protocolo se establece el procedimiento a seguir con los casos de niños/as atendidos en CAT y que inician su escolarización en el segundo ciclo de atención infantil (3-6 años). Este protocolo se aplica también a los niños y niñas atendidos en el CAT y escolarizados en el segundo ciclo de educación infantil, debiendo constar autorización escrita de padres o tutores legales, para el intercambio de información entre profesionales del CAT y del centro educativo. (Enlace no disponible en la web de la Conselleria).

El procedimiento establecido es el siguiente:

3. Coordinación entre los Centros de Atención Temprana (CAT) y los centros educativos

3.1. Coordinación previa al inicio de la escolarización en el segundo ciclo de Educación Infantil

En el supuesto de que el niño o la niña esté recibiendo atención temprana en los CAT y está previsto el inicio de la escolarización el curso siguiente, resulta necesaria la cooperación y coordinación entre las personas profesionales que lo atienden: de los CAT, de los centros educativos y de los servicios especializados de orientación. Con el fin de ofrecer a la persona menor y a la familia o representantes legales el apoyo necesario y asegurar la continuidad de la atención, se establecerán las actuaciones de coordinación siguientes:

a) Antes de finalizar el primer trimestre del año natural en que iniciï la escolarización, el CAT que presta la atención temprana, emitirá un informe de evaluación y lo entregará a la familia o representantes legals, de acuerdo con el modelo del Anexo I. Si la persona menor se ha incorporado al CAT después del primer trimestre, el informe de evaluación ha de estar disponible lo antes posible y, en cualquier caso, antes del inicio del curso escolar.

b) Las personas profesionales del CAT han de orientar a la familia o representantes legals para que solicitan al

psicopedagògic escolar (SPE) que li correspon per domicili la valoració sociopsicopedagògica prèvia a l'escolarització. Per a això, la família o els representants legals han de posar a la disposició del SPE l'informe d'avaluació del CAT i autoritzar, per escrit, l'intercanvi d'informació entre els dos serveis, d'acord amb el model de l'annex II.

c) Per a facilitar la coordinació, sistematitzar les actuacions i unificar criteris, la direcció del SPE ha de designar una persona de l'especialitat d'orientació educativa per cadascun dels centres d'atenció primerenca de la seua zona, que tindrà la funció de coordinar els processos d'escolarització i d'intercanvi d'informació referits a l'alumnat atès pel CAT. Amb aquest objectiu, el CAT ha de posar-se en contacte amb l'especialista d'orientació de referència del SPE.

d) A més, la direcció del SPE ha d'assignar una persona de l'especialitat d'orientació educativa perquè realitze l'avaluació sociopsicopedagògica del cas, de manera col·laborativa amb altres professionals de l'equip del SPE, la persona responsable de la coordinació amb el CAT de la zona i, si s'escau, les persones responsables del GPM de la zona. S'ha de partir de l'informe d'avaluació de CAT, una altra informació rellevant aportada per la família o representants legals, els serveis sanitaris, socials o educatius i la informació complementària que puguen facilitar les persones professionals del CAT en les reunions de coordinació realitzades. En cas que les circumstàncies així ho requerisquen, els i les especialistes d'orientació educativa podran comptar amb la col·laboració dels i les professionals del CAT per a realitzar l'avaluació sociopsicopedagògica, que pot dur-se a terme en els espais que es consideren més adequats, ja siga en el centre d'atenció primerenca o en la seu o subseu del SPE. L'avaluació sociopsicopedagògica, l'informe sociopsicopedagògic i, si escau, el dictamen d'escolarització, s'han de realitzar d'acord amb els procediments, models i criteris establits en la normativa vigent.

e) En el moment en què s'haja determinat el centre educatiu en què s'ha de matricular la xiqueta o el xiquet, la persona especialista d'orientació educativa del SPE responsable de la coordinació amb el CAT ha de convocar, abans de l'inici del curs escolar, una reunió de coordinació entre l'equip educatiu del centre, les persones professionals del SPE o del gabinet psicopedagògic municipal assignades a aquest i les persones professionals del CAT que han prestat l'atenció fins al moment. L'objectiu d'aquesta reunió és planificar les actuacions per a la transició i l'acolliment, i les mesures de resposta educativa, que s'han d'incloure, si és el cas, en el Pla d'actuació personalitzat (PAP), d'acord amb la proposta de l'informe sociopsicopedagògic.

3.2. Acompanyament i coordinació durant el període inicial d'escolarització

a) Amb caràcter general, al llarg del primer trimestre del curs escolar s'establirà un període d'acompanyament per part

servicio psicopedagógico escolar (SPE) que le corresponde por domicilio, la valoración sociopsicopedagógica previa a la escolarización. Para lo cual, la familia o representantes legales tienen que poner a disposición del SPE el informe de evaluación del CAT y autorizar, por escrito, el intercambio de información entre los dos servicios, de acuerdo con el modelo del Anexo II.

c) Para facilitar la coordinación, sistematizar las actuaciones y unificar criterios, la dirección del SPE tiene que designar una persona de la especialidad de orientación educativa por cada uno de los centros de atención temprana de su zona, que tendrá la función de coordinar los procesos de escolarización y de intercambio de información referidos al alumnado atendido por el CAT. Con este objetivo, el CAT ha de ponerse en contacto con el especialista de orientación de referencia del SPE.

d) Además, la dirección del SPE tiene que asignar una persona de la especialidad de orientación educativa para que realice la evaluación sociopsicopedagógica del caso, de forma colaborativa con otros profesionales del equipo del SPE, la persona responsable de la coordinación con el CAT de la zona i, si es el caso, las personas responsables del GPM de la zona. Se ha de partir del informe de evaluación de CAT, otra información relevante aportada por la familia o representantes legales, los servicios sanitarios, sociales o educativos y la información complementaria que puedan facilitar las personas profesionales del CAT en las reuniones de coordinación realizadas. En caso de que las circunstancias así lo requieran, los y las especialistas de orientación educativa podrán contar con la colaboración de los y las profesionales del CAT para realizar la evaluación sociopsicopedagógica, que puede llevarse a cabo en los espacios que se consideren más adecuados, bien sea en el centro de atención temprana o en la sede o subseu del SPE. La evaluación sociopsicopedagógica, el informe sociopsicopedagógico y, si es el caso, el dictamen de escolarización, se tienen que realizar de acuerdo con los procedimientos, modelos y criterios establecidos en la normativa vigente.

e) En el momento en que se haya determinado el centro educativo en que se ha de matricular la niña o el niño, la persona especialista de orientación educativa del SPE responsable de la coordinación con el CAT ha de convocar, antes del inicio del curso escolar, una reunión de coordinación entre el equipo educativo del centro, las personas profesionales del SPE o del gabinete psicopedagógico municipal asignadas al mismo y las personas profesionales del CAT que han prestado la atención hasta el momento. El objetivo de esta reunión es planificar las actuaciones para la transición y la acogida, y las medidas de respuesta educativa, que se tienen que incluir, si es el caso, en el Plan de actuación personalizado (PAP), de acuerdo con la propuesta del informe sociopsicopedagógico.

3.2. Acompañamiento y coordinación durante el periodo inicial de escolarización

a) Con carácter general, a lo largo del primer trimestre del curso escolar, se establecerá un periodo de

dels i les professionals del CAT, amb els objectius de facilitar la incorporació de la xiqueta o el xiquet en el centre educatiu, realitzar el seguiment de l'evolució durant el procés de transició, donar suport a la família o representants legals i col·laborar amb els equips educatius en l'aplicació de les actuacions i mesures de resposta. L'acompanyament i coordinació pot realitzar-se mitjançant mitjans telemàtics (telèfon, videoconferència, etc.), visites al centre, reunions presencials amb la família o representants legals i l'equip educatiu o, per qualsevol altre mitjà que s'establisca a aquest efecte i que garantisca la comunicació adequada i la protecció de dades de caràcter personal. Quan les característiques del cas ho aconsellen, aquesta coordinació pot prolongar-se al llarg del primer curs.

b) En el moment en què les o els menors inicien l'escolarització en el segon cicle d'educació infantil, els i les professionals del CAT i del servei especialitzat d'orientació han de valorar el tipus i les característiques de la intervenció que requereixen. En cas que hi haja un solapament, finalitzarà l'atenció terapèutica o rehabilitadora individual en el CAT. Per contra, **quan, per la seua especificitat, l'atenció no puga ser assumida pels i les professionals del sistema educatiu, aquesta continuarà prestant-se en el CAT**, amb un seguiment periòdic coordinat amb el centre educatiu. En el cas en què es produïska una intervenció conjunta, **a fi d'evitar solapaments o duplicitats, el Pla d'actuació personalitzat (PAP) ha d'establir les actuacions que s'han de desenvolupar, les tasques que han de realitzar els agents que intervenen i la forma i calendari de coordinacions del centre educatiu amb el CAT i amb la família** o representants legals. El PAP també preveurà l'opció que els professionals del CAT realitzen intervencions en el centre educatiu, de suport a l'alumnat i d'assessorament als equips educatius.

3.3. Coordinació durant el període d'implantació d'aquest protocol. La coordinació descrita en els apartats 3.1. i 3.2 també s'ha de realitzar en el cas de l'alumnat que, en el moment de fer-se efectiu aquest protocol, estiga rebent atenció primerenca en els CAT. Prèviament, els i les professionals dels CAT han de comunicar a la família o representants legals l'inici de la coordinació **i sol·licitar l'autorització, per escrit, per a l'intercanvi d'informació.**

Arribats a aquest punt i després de l'estudi de la informació que consta en l'expedient, passem a resoldre la present queixa.

3 Referència a queixes presentades a instància de part

Com ja s'ha indicat, el Síndic de Greuges està tramitant queixes presentades per mares i pares de xiquets i xiquetes d'edats compreses entre els 3 i els 5 anys, escolaritzats en el segon cicle d'educació infantil, que eren atesos en centres d'atenció primerenca. El motiu de la presentació de la queixa

acompanyamiento por parte de los y las profesionales del CAT, con los objetivos de facilitar la incorporación de la niña o el niño en el centro educativo, realizar el seguimiento de la evolución durante el proceso de transición, apoyar a la familia o representantes legales y colaborar con los equipos educativos en la aplicación de las actuaciones y medidas de respuesta. El acompañamiento y coordinación puede realizarse mediante medios telemáticos (teléfono, videoconferencia, etc), visitas al centro, reuniones presenciales con la familia o representantes legales y el equipo educativo o, por cualquier otro medio que se establezca al efecto y que garantice la comunicación adecuada y la protección de datos de carácter personal. Cuando las características del caso lo aconsejen, esta coordinación puede prolongarse a lo largo del primer curso.

b) En el momento en que las o los menores inician la escolarización en el segundo ciclo de educación infantil, los y las profesionales del CAT y del servicio especializado de orientación han de valorar el tipo y las características de la intervención que requieren. En caso de que haya un solapamiento, finalizará la atención terapéutica o rehabilitadora individual en el CAT. Por el contrario, **cuando, por su especificidad, la atención no pueda ser asumida por los y las profesionales del sistema educativo, ésta continuará prestándose en el CAT**, con un seguimiento periódico coordinado con el centro educativo. En el caso en que se produzca una intervención conjunta, **a fin de evitar solapamientos o duplicidades, el Plan de actuación personalizado (PAP), ha de establecer las actuaciones que se tienen que desarrollar, las tareas que han de realizar los agentes que intervienen y la forma y calendario de coordinaciones del centro educativo con el CAT y con la familia** o representantes legales. El PAP también contemplará la opción de que los profesionales del CAT realicen intervenciones en el centro educativo, de apoyo al alumnado y de asesoramiento a los equipos educativos.

3.3. Coordinación durante el periodo de implantación de este protocolo La coordinació descrita en los apartados 3.1. y 3.2 también se ha de realizar en el caso del alumnado que, en el momento de hacerse efectivo este protocolo, esté recibiendo atención temprana en los CAT. Previamente, los y las profesionales de los CAT han de comunicar a la familia o representantes legales el inicio de la coordinación **y solicitar la autorización, por escrito, para el intercambio de información.**

Llegados a este punto y tras el estudio de la información obrante en el expediente, procedemos a resolver la presente queja.

3. Referencia a quejas presentadas a instancia de parte

Como ya se ha indicado, el Síndic de Greuges viene tramitando quejas presentadas por madres y padres de niños y niñas de edades comprendidas entre los 3 y los 5 años, escolarizados en el segundo ciclo de educación infantil, que venían siendo atendidos en centros de atención

ha sigut la seua disconformitat amb la decisió adoptada de reduir sessions o donar-los de baixa en el CAT per, suposadament, rebre l'atenció necessària, per part dels serveis específics del centre escolar.

En la revisió de la documentació que consta en algun dels expedients s'observen possibles defectes en el compliment de les instruccions i protocols abans citats, entre els quals destaquem:

- No s'ha sol·licitat autorització escrita als pares per a intercanviar informes entre professionals del CAT i del centre escolar.
- Consta en informe del director del centre escolar que, a causa de les limitacions provocades per la covid, els suports educatius prescrits en el pla d'actuació personalitzada (PAP) han estat retallats (en algunes prestacions en més d'un 40% del temps prescrit).
- Malgrat les limitacions d'intervenció en el centre educatiu, durant el primer trimestre del curs escolar 2020-2021 es redueixen les sessions d'intervenció que s'estaven rebent en el CAT, tot causant baixa definitiva al mes de desembre de 2020.
- La Resolució de baixa emesa per la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives limita la seua motivació al següent: "Han variat les causes o circumstàncies que van motivar l'ingrés i permanència de la persona usuària en el centre per la següent causa: escolaritzada amb suports".

4 Conclusions i consideracions a l'Administració

Atenent a tot el que hem exposat més amunt, cal concloure el següent:

1. Els centres d'atenció primerenca estan destinats al tractament assistencial i/o preventiu de xiquets/es amb problemes de desenvolupament o risc de patir-los per causes d'origen prenatal, perinatal o postnatal, amb edats compreses entre 0 i 6 anys.
2. Poden atendre xiquets/es de 0 a 6 anys, amb discapacitat o risc de patir-la, que hagen sigut valorats de risc pels equips corresponents dels serveis de pediatria dels centres hospitalaris i d'atenció primària de la Conselleria de Sanitat i per l'equip de valoració del Centre de Valoració i Orientació de Discapacitats provincial.

temprana. El motiu de la presentació de la queja ha sido su disconformidad con la decisión adoptada de reducir sesiones o darles de baja en el CAT por, supuestamente, recibir la atención necesaria, por parte de los servicios específicos del centro escolar.

En la revisión de la documentación obrante en alguno de los expedientes se observa posibles defectos en el cumplimiento de las instrucciones y protocolos antes citados, entre los que destacamos:

- No se ha solicitado autorización escrita a los padres, para intercambiar informes entre profesionales del CAT y del centro escolar.
- Consta en informe del director del centro escolar que, debido a las limitaciones provocadas por la covid, los apoyos educativos prescritos en el plan de actuación personalizada (PAP) se han visto recortados (en algunas prestaciones en más de un 40% del tiempo prescrito).
- Pese a las limitaciones de intervención en el centro educativo, durante el primer trimestre del curso escolar 2020-2021, se reducen las sesiones de intervención que venían recibiendo en el CAT, causando baja definitiva en el mes de diciembre de 2020.
- La Resolución de baja emitida por la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas limita su motivación a lo siguiente: "Han variado las causas o circunstancias que motivaron el ingreso y permanencia de la persona usuaria en el centro por la siguiente causa: escolarizada con apoyos".

4. Conclusiones y consideraciones a la Administración

Atendiendo a todo lo anterior debe concluirse lo siguiente:

1. Los Centros de Atención temprana están destinados al tratamiento asistencial y/o preventivo de niños/as con problemas de desarrollo o riesgo de padecerlos por causas de origen prenatal, perinatal o postnatal, con edades comprendidas entre 0 y 6 años.
2. Pueden atender a niños/as de 0 a 6 años, con discapacidad o riesgo de padecerla, que hayan sido valorados de riesgo por los equipos correspondientes de los servicios de pediatría de los centros hospitalarios y de atención primaria de la Conselleria de Sanidad y por el equipo de valoración del Centro de Valoración y Orientación de Discapacidades provincial.

3. La capacitat d'atenció en els centres tindrà un mínim de 35 places i un màxim de 70 i les seues condicions i requisits de funcionament van ser regulats per l'Ordre de 21 de setembre de 2001, de la Conselleria de Benestar Social (vigent malgrat que la Conselleria va informar el 2019 de la creació, al desembre de 2018, d'una mesa sectorial de centres d'atenció primerenca integrada per a, entre altres actuacions, modificar i actualitzar de la citada Ordre i malgrat la publicació del Decret 59/2019, de 12 d'abril del Consell, d'ordenació del sistema de serveis socials que preveia la citada actualització normativa).
 4. En el Síndic de Greuges es continuen rebent queixes presentats per pares/mares de xiquets/es que, tot i haver sigut prescrita l'atenció en CAT pel/per la pediatre/a de zona, veuen demorat l'accés a aquest durant diversos mesos. (queixa núm. 1772/20 en espera des de fa 11 mesos).
 5. En la queixa d'ofici tramitada pel Síndic de Greuges l'any 2019 podia comprovar-se que, malgrat l'important esforç fet per la Conselleria per a augmentar el nombre de places de CAT i el finançament d'aquests, en data 31/01/2019 un total de 479 xiquets/es de la Comunitat Valenciana es trobava a l'espera d'assignació de plaça en un CAT.
 6. Per a atendre la demanda d'accés als CAT, la Conselleria va emetre una instrucció en la qual permetia que cadascuna de les places dels CAT fóra utilitzada per 2 menors. L'únic criteri utilitzat per a justificar tal instrucció va ser el caràcter ambulatori dels centres i el "costum" en la citada pràctica (s'està produint des del 1995).
 7. La Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives té la competència en matèria d'atenció a les persones amb diversitat funcional. Respecte dels centres d'atenció primerenca, ha de coordinar les seues actuacions amb la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública i la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.
 8. Les instruccions i protocols actualment vigents no afecten de manera conjunta les tres conselleries, la qual cosa limita la capacitat de coordinació de les administracions en la implantació integral de les seues actuacions.
 9. Els centres d'atenció primerenca són finançats per la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, excepte les 4 unitats d'atenció primerenca de les quals
3. La capacidad de atención en los centros tendrá un mínimo de 35 plazas y un máximo de 70 y sus condiciones y requisitos de funcionamiento fueron regulados por la Orden de 21 de septiembre de 2001, de la Conselleria de Bienestar Social (vigente pese a que la Conselleria informó en 2019 de la creación, en diciembre de 2018, de una mesa sectorial de centros de atención temprana integrada para, entre otras actuaciones, proceder a la modificación y actualización de la citada Orden y pese a la publicación del Decreto 59/2019, de 12 de abril del Consell, de ordenación del sistema de servicios sociales que preveía la citada actualización normativa).
 4. En el Síndic de Greuges se siguen recibiendo quejas presentados por padres/madres de niños /as que, habiendo sido prescrita la atención en CAT, por el/la pediatra de zona, ven demorado el acceso al mismo durante varios meses. (queja nº 1772/20 en espera dese hace 11 meses).
 5. En la queja de oficio tramitada por el Síndic de Greuges en el año 2019 podía comprobarse que, a pesar del importante esfuerzo hecho por la Conselleria para aumentar el número de plazas de CAT y la financiación de los mismos, a fecha 31/01/2019 un total de 479 niños/as de la Comunitat Valenciana se encontraba a la espera de asignación de plaza en un CAT.
 6. Para atender la demanda de acceso a los CAT, la Conselleria emitió una instrucción en la que permitía que cada una de las plazas de los CAT fuera utilizada por 2 menores. El único criterio utilizado para justificar tal instrucción fue el carácter ambulatorio de los centros y la "costumbre" en la citada práctica (se viene dando desde el 1995).
 7. La Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas tiene la competencia en materia de atención a las personas con diversidad funcional. Respecto a los centros de atención temprana, debe coordinar sus actuaciones con la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública y con las Conselleria de Educación, Cultura y Deporte.
 8. Las instrucciones y protocolos actualmente vigentes no afectan de forma conjunta a las tres consellerias, lo que limita la capacidad de coordinación de las administraciones en la implantación integral de sus actuaciones.
 9. Los centros de atención temprana están financiados por la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas, excepto las 4 unidades de atención temprana de las

és titular la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

10. L'accés a plaça en els centres d'atenció primerenca finançats per la Conselleria d'Igualtat I Polítiques Inclusives es realitza per resolució de la citada Conselleria (direccions territorials), prèvia sol·licitud dels serveis de pediatria dels centres hospitalaris i d'atenció primària de la Conselleria de Sanitat i per l'equip de valoració del Centre de Valoració i Orientació de Discapacitats provincial.
11. Respecte dels xiquets i les xiquetes que eren atesos en centres d'atenció primerenca i que estan escolaritzats o està prevista la seua escolarització en el segon cicle d'educació infantil, s'ha establert un protocol de coordinació entre professionals (educació i serveis socials) a fi que en els seus plans d'actuació personalitzada es determinen les actuacions que cal portar des de cada recurs (centre escolar i CAT), com també els sistemes de coordinació entre professionals i d'aquests amb les famílies dels xiquets i les xiquetes.
12. En l'atenció específica rebuda en els centres escolars se segueixen els criteris d'inclusió que regeixen el sistema educatiu de la Comunitat Valenciana.
13. La Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives preveu en la seua Instrucció núm. 3/2020 la complementariedad i compatibilitat de les intervencions portades, simultàniament, des del CAT, el sistema escolar i el sistema sanitari.
14. La Instrucció núm. 3/2020 no es troba disponible en la web de la Conselleria, la qual cosa limita la informació de què han de disposar els pares i mare de xiquets/es atesos en CAT i afecta negativament la transparència dels procediments establits en aquesta.
15. A fi de poder objectivar la valoració de possible complementariedad/duplicidad entre serveis del CAT i els serveis específics escolars, seria necessari una major definició d'aquests (modalitat, professionals que han d'impartir-ho, intensitat).
16. En la valoració d'aquesta complementariedad de serveis s'ha d'assegurar la no duplicidad d'aquests, i aquesta ha de quedar acreditada pels informes tècnics dels professionals que intervenen en el cas
17. Les baixes en els centres d'atenció primerenca es

que es titular la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública.

10. El acceso a plaza en los centros de atención temprana financiados por la Conselleria de Igualdad Y Políticas Inclusivas se realiza por resolución de la citada Conselleria (Direcciones Territoriales), previa solicitud de los servicios de pediatría de los centros hospitalarios y de atención primaria de la Conselleria de Sanidad y por el equipo de valoración del Centro de Valoración y Orientación de Discapacidades provincial.
11. Respecto a los niños y las niñas que venían siendo atendidos en centros de atención temprana y que están escolarizados o tiene prevista su escolarización en el segundo ciclo de educación infantil, se ha establecido un protocolo de coordinación entre profesionales (educación y servicios sociales) a fin de que en sus planes de actuación personalizada se determinen las actuaciones a llevar desde cada recurso (centro escolar y CAT), así como los sistemas de coordinación entre profesionales y de estos con las familias de los niños y las niñas.
12. En la atención específica recibida en los centros escolares se siguen los criterios de inclusión que rigen el sistema educativo de la Comunitat Valenciana.
13. La Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas prevé en su Instrucción nº 3/2020 la complementariedad y compatibilidad de las intervenciones llevadas, simultáneamente, desde el CAT, el sistema escolar y el sistema sanitario.
14. La Instrucción nº3/2020 no se encuentra disponible en la web de la Conselleria, lo que limita la información de la que deben disponer los padres y madre de niños/as atendidos en CAT y afecta negativamente a la transparencia de los procedimientos en ella establecidos.
15. Al objeto de poder objetivar la valoración de posible complementariedad/duplicidad entre servicios del CAT y los servicios específicos escolares, sería necesario una mayor definición de los mismos (modalidad, profesionales que deben impartirlo, intensidad).
16. En la valoración de esta complementariedad de servicios, se debe asegurar la no duplicidad de los mismos, debiendo quedar acreditada la misma por los informes técnicos de los profesionales que interviene en el caso
17. Las bajas en los centros de atención temprana se

produeixen per resolució motivada de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives (direccions territorials), contra la qual cap recurs d'alçada.

18. Entre els supòsits de baixa en els centres d'atenció primerenca està prevista la baixa per escolarització, quan tinguen assignats els suports educatius que precisen, segons informe d'escolarització o dictamen.
19. En aquelles situacions de discrepància entre professionals de diferents àmbits (social, sanitari i educatiu) sobre el compliment dels criteris per al cessament o la conveniència d'aquest, la decisió es traslladarà a la Direcció Territorial d'Igualtat i Polítiques Inclusives corresponent.
20. La DT emet la resolució de cessament del servei i ho comunica als representants legals de la persona usuària.
21. Respecte de la supervisió de les baixes produïdes en els CAT per escolarització amb suports, les dades de les conselleries implicades mostren la necessitat d'intensificar la supervisió i coordinació d'aquestes. Així, la Conselleria d'Educació ens indica que no té constàncies de casos atesos en CAT i derivats a serveis específics de centres educatius (cursos 2019-2020 i 2020-2021) i la Conselleria d'Igualtat indica que un 24% de les baixes produïdes en CAT durant 2019, ho van ser per aquesta causa.
22. Els pares i mares dels xiquets i les xiquetes afectats consideren que, en la valoració de les baixes en els centres d'atenció primerenca, no s'han seguit els procediments establits en les instruccions i protocols vigents.
23. En el tràmit de les queixes presentades davant el Síndic de Greuges per familiars de xiquets i xiquetes atesos en CAT i escolaritzats en 2n nivell d'educació infantil s'han detectat alguns incompliments del que es disposa en les instruccions i protocols establits per les conselleries afectades, ja indicats en el punt 3 de la present queixa.
24. Especialment preocupant resulten algunes resolucions de baixa en centres d'atenció primerenca, sense que quede assegurada la necessària atenció en els centres en els quals els xiquets i les xiquetes estan escolaritzats, encara que puguen estar motivades per les restriccions a les quals obliga la Covid-19.
25. Respecte de les resolucions de baixa en centre

producen por resolució motivada de la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas (Direcciones Territoriales), contra la que cabe recurso de alzada.

18. Entre los supuestos de baja en los centros de atención temprana, está prevista la baja por escolarización, cuando tengan asignados los apoyos educativos que precisen, según informe de escolarización o dictamen.
19. En aquellas situaciones de discrepancia entre profesionales de diferentes ámbitos (social, sanitario y educativo) sobre el cumplimiento de los criterios para el cese o la conveniencia de este, la decisión se trasladará a la Dirección Territorial de Igualdad y Políticas Inclusivas correspondiente.
20. La DT emite la resolución de cese del servicio y lo comunica a los representantes legales de la persona usuaria.
21. Respecto a la supervisión de las bajas producidas en los CAT por escolarización con apoyos, los datos de las Consellerias implicadas muestran la necesidad de intensificar la supervisión y coordinación de las mismas. Así, la Conselleria de Educación nos indica que no tiene constancias de casos atendidos en CAT y derivados a servicios específicos de centros educativos (cursos 2019-2020 y 2020-2021) y la Conselleria de Igualdad indica que un 24% de las bajas producidas en CAT durante 2019, lo fueron por esta causa.
22. Los padres y madres de los niños y las niñas afectados consideran que, en la valoración de las bajas en los centros de atención temprana, no se han seguido los procedimientos establecidos en las instrucciones y protocolos vigentes.
23. En el trámite de las quejas presentadas ante el Síndic de Greuges, por familiares de niños y niñas atendidos en CAT y escolarizados en 2º nivel de educación infantil se han detectado algunos incumplimientos de lo dispuesto en las instrucciones y protocolos establecidos por las Conselleria afectadas, ya indicados en el punto 3 de la presente queja.
24. Especialmente preocupante resultan algunas resoluciones de baja en centros de atención temprana, sin que quede asegurada la necesaria atención en los centros en los que los niños y las niñas están escolarizados, aunque las mismas pudieran deberse a las restricciones a las que obliga la Covid-19.
25. Respecto a las resoluciones de baja en centro de

d'atenció primerenca, resulten insuficientment motivades, la qual cosa pot dificultar la presentació dels recursos als quals tinguen dret els pares dels xiquets i les xiquetes afectats.

Davant de tot això i de conformitat amb el que s'estableix en l'article 29.1 i 29.2 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, formulem les següents consideracions a la **Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives**:

1. **LI RECORDEM L'OBLIGACIÓ LEGAL** d'adoptar les mesures necessàries per a assegurar l'atenció primerenca i integral dels xiquets i les xiquetes en situació de diversitat funcional.
2. **LI RECORDEM L'OBLIGACIÓ LEGAL** de motivar suficientment les resolucions d'altres i baixes en centres d'atenció primerenca, emeses per les direccions territorials de la Conselleria.
3. **LI RECOMANEM** que, per part de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, s'integren en una única norma, les instruccions i protocols d'actuació actualment vigents en matèria d'atenció primerenca, tot garantint la necessària coordinació entre les tres conselleries implicades, determinant l'afectació de manera conjunta de les tres, la imprescindible coordinació d'aquestes que resolga la implantació integral de les seues actuacions, i adopte criteris objectius de valoració de complementarietat dels serveis oferits per cadascun dels sistemes.
4. **LI RECOMANEM** que s'extreme la supervisió sobre els casos en els quals les direccions territorials de la Conselleria resolen la baixa en un CAT per motiu d'escolarització amb suport. Resulta especialment necessària aquesta supervisió, atés el recent del protocol que regula la coordinació d'actuacions entre conselleries i en evitació de possibles males praxis.
5. **LI RECOMANEM** l'elaboració i publicació de la nova ordre que regularà els centres i serveis d'atenció primerenca a la Comunitat Valenciana i que ha de substituir l'actualment vigent des del 2001.
6. **LI RECOMANEM** la constitució de la comissió de seguiment i mediació, prevista en el Protocol de coordinació entre professionals (novembre de 2020), per a resoldre les situacions en què puguen existir discrepàncies de criteri.
7. **LI RECOMANEM** que totes les instruccions i protocols

atención temprana, resultan insuficientemente motivadas, lo que puede dificultar la presentación de los recursos a los que tengan derecho los padres de los niños y las niñas afectados.

A la vista de todo ello y de conformidad con lo establecido en el artículo 29.1 y 29.2 de la Ley de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de diciembre, reguladora del Síndic de Greuges, formulamos las siguientes consideraciones a la **Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas**:

1. **RECORDAMOS LA OBLIGACIÓN LEGAL** de adoptar las medidas necesarias para asegurar la atención temprana e integral de los niños y las niñas en situación de diversidad funcional.
2. **RECORDAMOS LA OBLIGACIÓN LEGAL** de motivar suficientemente las resoluciones de altas y bajas en centros de atención temprana, emitidas por las Direcciones Territoriales de la Conselleria.
3. **RECOMENDAMOS** que por parte de la Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas, se integren en una única norma, las instrucciones y protocolos de actuación actualmente vigentes en materia de atención temprana, garantizando la necesaria coordinación entre las tres Consellerias implicadas, determinando la afectación de forma conjunta de las tres, la imprescindible coordinación de las mismas que resuelva la implantación integral de sus actuaciones, y adopte criterios objetivos de valoración de complementariedad de los servicios ofertados por cada uno de los sistemas.
4. **RECOMENDAMOS** que se extreme la supervisión sobre los casos en los que las Direcciones Territoriales de la Conselleria resuelven la baja en un CAT por motivo de escolarización con apoyo. Resulta especialmente necesaria esta supervisión dado lo reciente del protocolo que regula la coordinación de actuaciones entre Consellerias y en evitación de posibles malas praxis.
5. **RECOMENDAMOS** la elaboración y publicación de la nueva Orden que regulará los centros y servicios de atención temprana en la Comunitat Valenciana y que debe sustituir a la actualmente vigente desde 2001.
6. **RECOMENDAMOS** la constitución de la comisión de seguimiento y mediación, prevista en el Protocolo de coordinación entre profesionales (noviembre de 2020), para resolver las situaciones en qué puedan existir discrepancias de criterio.
7. **RECOMENDAMOS** que todas las instrucciones y

que afecten el funcionament dels CAT estiguen disponibles en la web de la Conselleria, tot garantint d'aquesta forma la transparència en la gestió d'aquests.

Li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en el qual ens manifeste l'acceptació de les consideracions que li realitzem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-les.

Aquesta resolució es publicarà en la pàgina web del Síndic de Greuges.

Atentament,

Ángel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana

protocolos que afecten al funcionamiento de los CAT estén disponibles en la web de la Conselleria, garantizando de esta forma la transparencia en la gestión de los mismos.

Le agradecemos que nos remita, en el plazo de un mes, el preceptivo informe en el que nos manifieste la aceptación de las consideraciones que le realizamos o, en su caso, las razones que estime para no aceptarlas.

Esta resolución se publicará en la página web del Síndic de Greuges.